

El temps que corre

L'Arxiduc a València, 2

Joan F. Mira

Continuem amb la història oblidada, que cap institució valenciana recorda o commemora perquè no és la que encaixa amb la de l'Espanya castellana. L'estiu del 1706, mentre els exèrcits de Carles d'Àustria avançaven cap a Madrid i entraven finalment a la capital del Regne de Castella, els valencians de la ciutat i l'Horta havien de suportar la presència de milers de soldats allotjats o acampats, i exigències tan dures com la requisita general de rossins per a la cavalleria: una desgràcia insuportable per als llauradors, que els degué refredar molt l'entusiasme anterior. Per errors estratègics, i per falta de suport dels castellans, Carles III hagué de retirar-se de Madrid en direcció a València, on va entrar a finals de setembre. De manera que, durant prop de sis mesos, València va ser la seu provisional de la monarquia austriacista, cosa que no suposà beneficis apreciables per al país ni per a la població, excepte una falsa sensació de prosperitat i d'abundància de moneda estrangera per la presència mateixa de la cort i dels exèrcits. Però també la ciutat i el regne hagueren de gastar o comprometre uns diners que en realitat no tenien: milers de lliures per celebrar l'arribada del monarca, i el compromís d'un subsidi de 50.000 lliures, de les quals 20.000 es pagarien tot seguit i la resta quan es convocaren les Corts. El rei, que sí que havia jurat els furs a penes va entrar a València, va proveir els càrrecs vacants, mantingué en vigor les institucions, però no trobà temps de convocar les Corts promeses, i es va perdre la darrera ocasió. Es van crear juntes per administrar els béns confiscats als nobles i als eclesiàstics filipistes, es va reprendre l'administració regular, i poca cosa més, a banda dels preparatius i operacions militars, i dels nous títols i distincions que va repartir el monarca. El qual –potser per compensar el predominí de protestants entre les forces aliades– va acudir a brillants cerimònies de culte, en companyia d'altres jerarquies de l'església com el bisbe de Segorb, els abats de Benifassà i de Poblet i alguns mestres generals d'ordes. Cosa del tot excepcional, a València hi hagué, aquells mesos, un lloc autoritzat per al culte protestant, i el Tribunal de la Inquisició va deixar d'actuar. Una tolerància que va arribar també a la qüestió de les rendes i drets que molts camperols havien deixat de pagar i que els senyors reclamaven: en aquest tema el govern austriacista no va prendre mesures de força, simplement va ajornar la solució. Només la restauració borbònica va restaurar també els drets senyorials i la submissió forçada dels qui se n'havien volgut alliberar.

Passat l'hivern, la situació militar es presentava incerta i Carles d'Àustria va decidir que València era una ciutat dèbil i poc fortificada, que els enemics eren massa prop, i que era més prudent tornar a Barcelona. La ciutat i la Diputació del General li van demanar que suspenguera el viatge, però finalment a primers de març el rei, o arxiduc, eixia de València.

En paraules de Minyana, "el van seguir tots els nobles que s'havien passat al seu partit, els ambaixadors de les nacions i un eixam de cortesans". Carles d'Àustria deixava en general un bon record, pel seu comportament obert i atent (*"Tuvo la puerta abierta a quantos quisieron verle comer; dio audiencia pública todas las semanas, con lo que se remediaron muchos desordenes..."*), perquè l'abundància de forasters i de moneda va crear una certa sensació de prosperitat, i pel contrast amb les duríssimes represàlies dels borbònics. Quan va eixir de València, els seus partidaris eren més nombrosos que mai. La resta és la catàstrofe: abril, la batalla d'Almansa, i tot el que va vindre després i que en bona mesura encara dura. Però qui, des de les institucions, des del PP o des del PSOE, vol commemorar seriosament aquella història? I per què haurien de fer-ho, si ells són del bàndol borbònic?

"Quan va eixir de València, els seus partidaris eren més nombrosos que mai. La resta és la catàstrofe: abril, la batalla d'Almansa, i tot el que va vindre després i que en bona mesura encara dura. Però qui, des de les institucions, des del PP o des del PSOE, vol commemorar seriosament aquella història? I per què haurien de fer-ho, si ells són del bàndol borbònic?"